

Ľubomír Horník

ZLATÁ OSMA Z Fajnorky

PERFEKT

1. NOVÁČIKOVIA

Malý, 1961

Malý pustil rúčky fúrika a nohy z pásoviny sa zaborili do zjazdenej hliny, natiahol do nosa omamnú vôňu bylín a lesnej vlhkosti Horského parku, čupol si k tým rúčkam ako vzpierač a trhom zdvihol fúrik kopcom plný tehál. Zazvonili jedna o druhú a bol to ten správny cvengot starých kvalitných tehál, aké vyrábali odjakživa v Devínskej Novej Vsi. Chlapi ho pozorovali len tak bokom, s uznaním pokyvovali hlavami, klopkali murárskymi kladivkami po tehách, čistili ich od storočnej malty, boli to tehly zo zvaleného kláštorného múru na Novosvetskej. A Malý povedal, že to je posledná fúra a posledná tehla.

Otec ukázal na veľkú zrovnanú kopu, bude stačiť, a ešte nasyp do jamy práškové vápno a zalej ho vodou, ja ho potom pomiešam!

„Máš dobrého pomocníka,“ povedal ten, čo bol kedysi elektrikárom a dnes údržbárom v mestských kúpeľoch Grösling.

„Mám, je to silný chlapec, všetko sám vyvozil do kopca, každé ráno vstáva o štvrtej a vozí tehly!“

A potom ten, čo bol kedysi maliarom izieb, sa spýtal, či v škole nezaspí, ale Malý v škole nikdy nezaspal, aj keď nenosil samé jednotky, a otec zahundral, že ho prijali na jeseň na priemyslovú školu. A chlapi obíjali tehly a pokyvovali hlavami. Prišli pomôcť kolegovi splniť dávny sen. Malého otec odjakživa chcel mať vlastnú záhradu a v nej domček.

Chlapec mal práve osem rokov, keď sa naučil plávať, plávanie sa učilo na hodinách telocviku a celé školské triedy chodili na hodiny plávania a tu, v Gröslingu, prvýkrát deti zistili, aké ťažké je telo, že stále klesá na dno a žiaden nekoordinovaný pohyb klesaniu nezabráni.

Voda ho priťahovala, jej vlastnosť objímať a hladiť, ale aj odporovať, bola

Stredná priemyselná škola strojnícka v Bratislave na Fajnorovom nábreží

2. PRÍPRAVA

Začiatočníci, jar 1962

Veslovanie je najstarší šport v histórii a na svete. Keď sa čln používa ako dopravný prostriedok, nič na ňom nie je výnimočné. Ale keď sa premení na prostriedok na dosiahnutie prvenstva, tak ako v automobilovom športe automobil, aj veslice sa menia na niečo celkom iné, už to nie je vec, ale čosi, čo splýva s pretekárom, pomáha mu k výkonu a získaniu neviditeľných hodnôt: sociálnych, morálnych aj duchovných. Samotný status veslovania, a zvlášť pri niekoľkomiestnych lodiach, prebúda v športovcovi viac ako len aktivizovanie čo najväčšej sily na prekonanie súpera. Okrem sebaovládania, potrebného možno v každom športe, je to spoluúčasť so spolujazdcami, úsilie priblížiť sa k tým výkonnejším (každý je predsa iný), je to sebadisciplína potrebná na to, aby zo seba dostal to najlepšie. Nedá sa to naučiť doma ani v škole, len vo veslici.

Veslovanie je aj najnáročnejší so všetkých športov. Veslár si nemôže vyžiadať oddychový čas, nemôže si odskočiť ani preteky vzdať. Po odštartovaní vesluje do úplného vyčerpania, stuhnutia tela a absolútnej bolesti všetkých orgánov. Vie, že aj jeho spolujazdci cítia to isté a k jeho výkonu pridávajú ten svoj. Je to test ľudskej odolnosti, ktorá vychádza z mysle a zo srdca. A preto súťažné veslovanie nie je zúrivé napredovanie k cieľovej čiare, je to umenie, založené na rovnováhe sily svalov a sily mysle. Dosahuje sa to absolútnym sústredením na samotný výkon, vypustením myšlienok na súpera a vedľajšiu posádku, ignorovaním jej výziev. Pre veslára jestvuje len pozitívny vzťah k lodi a k svojmu výkonu.

To boli ponaučenia, ktoré museli do seba dostať posádky obidvoch štvoriek. Mali za sebou zimu a pred sebou pekné jarné dni.

V Sade Janka Kráľa, ktorý sa rozprestieral za lodenicou na rozlohe štyridsia-

tich dvoch hektárov, na štrkových chodníkoch šuchotal rovnomerný klus ôsmich športovcov v teplákových súpravách s čiapkami na hlavách. Na tráve sa trblietali kvapky popoludňajšieho dažďa a nesmelé slnko presvecovalo ešte holé koruny stromov. Všetko čakalo na všeobecné prebúdzanie.

Spidy cítil miernu únavu, lebo v zime svoju kondíciu priveľmi neudržiaval. Chodil s Heidy pravidelne korčuľovať na Zimný štadión, občas na jazero vo Vyrdrickom údolí a do klubu zašiel len z času na čas zaveslovať si v bazéne a opatrne začinkovať. Keď nebolo psie počasie, zahral si v klube s partiou vonku na zmrznutom ihrisku za lodenicou nohejbal, alebo, ako tomu hovorili, „focík“. Chrbát ešte stále nemal celkom v poriadku.

Všetci pozorovali, ako na Dunaji plávajú kryhy, ako ich je deň po dni menej a tok sa čistí, otáčali hlavy na zubaté slnko a nemohli sa dočkať, kedy začne hriať.

Dni v škole sa ťahali nekonečne pomaly. Stále bolo treba zvládať písomky, skúšania a školské nepríjemnosti.

Spidy sa ešte len učil mnohým veciam rozumieť. Mal sklony brať veci vážne a takým dojmom aj pôsobil. Na tvári sa mu usadil ustarostený výraz a málokeď sa usmieval. Vyzeral, akoby sa nevedel pre nič nadchnúť a nič ho nevyviedlo z rovnováhy. Alebo len tak pôsobil? Človek pri ňom nikdy nevedel, na čom je. Ale nezáujem pravdepodobne len predstieral. Vždy sa na neho dalo spoľahnúť. Vychovali ho zošitky rodokapsov – westernov a príbehy o Indiánoch, ktoré vlastnili jeho spolužiaci z ľudovej, dvojčiky Peter a Paľo Herdovci, synovia zápasníka a olympijského víťaza z Berlína v roku 1936 Jozefa Herdu. Opatrovali ich v starej truhlici na pôjde a postupne mu ich požičiavali. Z nich sa naučil, že muž a kladný hrdina by mal byť šľachetný a dobroprajný, chrániť najmä slabších a pomáhať im. Vždy by mal splniť dané slovo a mal by byť verný kamarátom. Herdovci boli aj jeho susedia a trávil s nimi všetok voľný čas, keď ešte nešportoval. Pravidelne hrávali v lete na dvore stolný tenis a postupne sa vypracoval na najlepšieho pingpongistu na ulici. Ale nebral to ako definitívu. Dvojčikám aj trochu závidel, že môžu chodiť zápasiť, že ich otec môže trénovať, a dokonca sa zúčastňovali aj na žiackych súťažiach. Tak sa vytváral aj jeho vzťah k športu, k čestnému a spravodlivému zápoleniu.

Skalopevne veril, že športovci sú najčestnejší ľudia na svete!

Šprintárske časy boli už len spomienkou a ľahkoatletické majstrovstvá SPŠS, ktoré sa konali na štadióne za vysokoškolským internátom Mladá garda, ho vyprovokovali, aby sa prihlásil na beh na 100 m. S vypätím všetkých síl zvíťazil.

Si najrýchlejší na škole, uznanlivo ohodnotil jeho výkon Milan. Ale nepostrehol, že silu a vôľu pridala Spidymu aj prítomnosť Heidy, ktorej predsa musel ukázať, že je športovec na mieste! Čas, pravda, pre neho už nebol dôležitý, chcel sa len trochu prebehnúť, otestovať si rýchlosť a istým spôsobom sa aj vytiahnuť. Jeho šprintárska „kondička“ však už bola preč...

O Spidym v lodi nikto nevedel, ale všetci cítili, že tam je. Bol psychicky nezá-